

УДК 636.15

Шевчук Р.М.

студент гр. ТРМ - 21

Луцький національний технічний університет

м. Луцьк, Україна

наук. кер. – д.е.н., професор Матвійчук Л.Ю.

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ АГРОТУРИСТИЧНИХ ПРОЕКТІВ У ГРОМАДАХ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Україна здавна була і є по сьогоднішній день країною з багатою сільськогосподарською традицією та великим потенціалом для розвитку агротуризму. На жаль, в силу певної сукупності факторів, ми далеко не найперша та не найрозвинутіша країна в напрямку агротуризму, хоча, незважаючи на всі неприємності, агротуризм в нас розвивається, не так швидко якби хотілося, але все ж цей розвиток є.

Та після процесу децентралізації, ситуація частково стала покращуватись, оскільки громади отримали додаткові кошти, котрі могли нарешті спрямовувати за власним баченням, і отримали новий стимул для розвитку туризму як напрямку у своїх громадах, оскільки це дає додатковий потік туристів і за ними і зацікавленого бізнесу, що позитивно позначається на перспективах розвитку

самої громади, включаючи навіть найбідніші села, котрі не мають перспектив для індустріального розвитку.

Саме тому в умовах сьогодення, агротуристичні проекти в громадах України можуть мати важливе соціально-економічне значення, адже це допомагає стримувати відтік молоді та працездатного населення із слабо урбанізований сіл (громад) [1].

Військовий стан, незалежно від його тривалості, часто призводить до зменшення економічної активності та збільшення соціальних проблем в регіонах, особливо в селах, а ще більше від цього страждають прифронтові регіони або ж ті, де раніше велися бойові дії. В таких випадках, агротуристичні проекти можуть стати унікальним чинником та сприяти розвитку сільськогосподарського сектору та підтримці місцевих громад. Вони дають можливість мешканцям сіл залучати туристів, презентувати свою культуру, традиції та виробництво сільськогосподарських продуктів, ознайомити туристів зі своєю громадою не лише з точки зору історичної чи військової (як території проведення бойових дій), але й показати що окрім цього, ми багаті культурно та духовно і нам є чим дивувати.

Не менш важливим є те, що агротуристичні проекти створюють нові робочі місця для місцевого населення та сприяють збереженню робочих місць у сільському господарстві. Вони також сприяють розвитку інфраструктури в селах (готелі, ресторани, магазини), що може покращити якість життя іншим мешканцям села.

Україна, як аграрно розвинена держава, має потенціал стати лідером у розвитку агротуризму, не зважаючи на особливі умови військового стану. Разом з тим, для цього необхідна підтримка та сприяння держави у впровадженні агротуристичних проектів, створенні сприятливих умов та залученні інвестицій, прийнятті та осучасненні законодавчої бази, стимулювання громад відкривати та офіційно реєструвати не лише великі бізнеси, але й звичайні дрібні, та створити для них умови безперешкодного розвитку.

Виходячи з того, що агротуризм це не лише відпочинок в селі, а окрім того

він ще й передбачає активне залучення відпочиваючого до діяльності агросадиби (догляд за овочами, фруктами, праця в теплиці і т.д.),це є зв'язуючи елементом між іншими підвидами туризму або форм зайнятості, що дає змогу власникам агросадиби не лише зацікавлювати відпочиваючого аграрним напрямком, але й залучати його до інших атракцій (в'язання кошиків з лози, гончарство, бджільництво, догляд за равликами або ж рибними басейнами і т.д.)[2]. Саме тому, цей напрямок має важливе значення як для туризму загалом так і для розвитку місцевої економіки, і не тільки, зокрема.

Звісно ж, виклики, які постають перед агротуризмом в реаліях ще не закінченої повномасштабної війни, досить непередбачувані. Оскільки почуття незавершеності та нестабільності без пекової ситуації створює несприятливе підґрунтя для розвитку агротуристичних проєктів. Такі впливи можна умовно розділити на декілька напрямків: - безпекові; - економічні; - інфраструктурні; - ресурсні.

Безпекові, зрозуміло ж пов'язані із постійною загрозою бойових дій, ракетного терору та зростаючою небезпекою як для місцевих так і для закордонних туристів, внаслідок чого туристичний потік суттєво зменшується, і, відповідно багато нових агротуристичних проєктів не в змозі самостійно справитися з даним впливом.

Звісно ж, військовий стан несе в собі безліч обмежень, зокрема і економічні, а саме; заборона купівлі іноземної валюти; нестабільність місцевої валюти; обмеження сум витрат та переказів, можливі нестабільності роботи банківської системи та безліч інших, що сумарно приносить шкоду не лише вже створеним проєктам але й ставить додаткові перепони у появі нових.

Не менш важливим є інфраструктурні проблеми як в Україні так і в громадах зокрема, а це сотні зруйнованих будинків, об'єктів туристичної інфраструктури, агропідприємств, дорожніх шляхів, нестабільність енергетичної інфраструктури, що в комплексі становить суцільні незручності як для власників агросадиб так і потенційних туристів [3].

Ну і ресурси, котрі громаді стали недоступні у зв'язку з воєнним станом,

або ж які стали надто обмежені, щоби громада могла використати їх на розвиток не лише конкретних проектів, але й агротуристичного напрямку зокрема. До них, звісно ж можна віднести не лише фінансові, але й людські – відсутність робочої сили(чоловіків мобілізують, молодь виїзжає на більш спокійні території, і лишається лише слабоактивне або ж взагалі неактивне населення); обмежений доступ до земельного ресурсу (десь через бойові дії, де через мінну небезпеку).

В загальному всі ці фактори значно ускладнюють розширення та розвиток агротуристичних проектів, а їх постійна несталість та безпекова нестабільність лише погіршують і не без того важке становище агротуризму. Та, незважаючи на все ці неприємності, агротуризм все ж має перспективи для розвитку, адже з однієї сторони війна це важкий тягар для країни, а з іншої якщо вже так склалось, то чому цю ситуацію не використати з користю для держави та галузі зокрема. Адже впізнаваність України на міжнародній арені значно зросла, завдячуючи нашим мужнім військовим, котрі не дають росії й можливості поглинути Україну у свою прірву, і це є додатковою рекламою як країни так і населення зокрема.

На сьогодні, багато європейських країн та фондів зокрема, активно допомагають Україні фінансово, надаючи безповоротні гранти на відновлення та створення нових проектів, і згідно їхньої статистики більшість цих грантів використовуються на створення дотичних до туризму проектів, а саме: кафе, зелених парків, агросадиб, місць для реабілітації та відновлення, оновлення історичних місць та пам'яток і створення нових. Все це дає підстави вважати, що за посильної підтримки всіх зацікавлених осіб, проекти, що стосуються розвитку громад і агротуризму зокрема, будуть активно розвиватися і спонукатимуть бізнес розвивати вже існуючі та створювати нові бізнес-проекти, які нададуть відчуття впевненості громадам, що спонукатиме до активнішої участі у розвитку агротуризму.

Література:

1. Бут Т.В., Зайцева В.М., Пуліна Т.В. Ринок туристичних послуг України: навч.пос. Запоріжжя: ТОВ РВА «Просвіта», 2019. 280 с
2. Флінн М. Відродження агротуризму на територіях, зруйнованих

війною. URL: <https://farmstayus.com>. (дата звернення 25.10.2023)

3. Сільський зелений туризм стає популярним в Україні. URL: <https://glavcom.ua/news/silskiy-zeleniy-turizm-staje-populyarnim-v-ukrajini-ekspert-420458.html>. (дата звернення: 24.10.2023)